

Αθήνα, 18 Ιουλίου 2013

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Την Τρίτη 16 Ιουλίου 2013, πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια ημερίδα του προγράμματος «**IRMA: Η Διακυβέρνηση της Μη Νόμιμης Μετανάστευσης: Κράτη, Δρώντες και Μεσάζοντες**». Το πρόγραμμα υλοποιείται από το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) και χρηματοδοτείται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας μέσω της Δράσης “ΑΡΙΣΤΕΙΑ” (ΕΣΠΑ 2007-2013, Ε.Π. Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση) για τη περίοδο 2012-2015.

Η καθηγήτρια Άννα Τριανταφυλλίδου, κεντρική ερευνήτρια του προγράμματος, παρουσίασε το σκεπτικό της έρευνας. Επικεντρώθηκε στη σημασία αποτύπωσης και κατανόησης τόσο των πολιτικών διαχείρισης της παράτυπης μετανάστευσης αλλά και των τρόπων με τους οποίους αυτές γίνονται αντιληπτές από τους ίδιους τους μετανάστες και σε τι βαθμό οι πολιτικές διαμορφώνουν και καθορίζουν την πραγμάτωση του μεταναστευτικού ταξιδιού.

Το πρώτο μέρος της ημερίδας επικεντρώθηκε στην παρουσίαση των αρχικών αποτελεσμάτων της έρευνας από την ερευνητική ομάδα του προγράμματος IRMA (κα Κλεοπάτρα Γιούσεφ, κα Έντα Γκέμι, Δρ. Αγγελική Δημητριάδη, κα Μικαέλα Μαρούφωφ, κα Μαρίνα Νικόλοβα) για τα τρία μεταναστευτικά συστήματα που αφορούν στο έργο: Αλβανία, Αφγανιστάν-Πακιστάν, Ουκρανία-Γεωργία. Συντόνισε ο Δρ. Πάνος Χατζηπροκοπίου, ενώ ο καθηγητής Απόστολος Παπαδόπουλος συνόψισε τα συμπεράσματα του πρώτου μέρους και τόνισε ότι εκτός από τους δηλωμένους στόχους τους, οι πολιτικές ελέγχου έχουν και άρρητους στόχους αλλά και απροσδόκητα αποτελέσματα, ενώ ερμηνεύονται με διαφορετικούς τρόπους από διαφορετικούς κοινωνικούς δρώντες. Ανέφερε ότι η μελέτη του IRMA σηματοδοτεί μια νέα εποχή για την έρευνα στην Ελλάδα, σε μια περίοδο που η συζήτηση επηρεάζεται έντονα από το δημόσιο λόγο και που η κρίση μεταβάλλει ριζικά το πλαίσιο της μετανάστευσης στη χώρα.

Στο δεύτερο μέρος της ημερίδας, εκπρόσωποι θεσμικών φορέων παρουσίασαν θέματα της αρμοδιότητάς τους. Στη συζήτηση συμμετείχαν οι κύριοι: Μενέλαος Κωστάρης, Αστυνομικός Διευθυντής, Διεύθυνση Αλλοδαπών Ελληνικής Αστυνομίας, Παναγιώτης Νίκας Διευθυντής Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ο Επικ. Καθηγ. Ιωάννης Παπαγεωργίου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Τη συζήτηση συντόνισε η καθηγ. Άννα Τριανταφυλλίδου και ακολούθησε σχολιασμός από την κα Μαριέττα Προβοπούλου, από τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα και την κα Μαρία Βουτσίνου, από τον Συνήγορο του Πολίτη.

Η ημερίδα ανέδειξε ότι η παράτυπη μετανάστευση αποτελεί ένα μείζον θέμα όχι μόνο Ελληνικό αλλά και Ευρωπαϊκό. Δόθηκε έμφαση στην εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης του 2010, που αναθεωρήθηκε το 2013 καθώς και στο έργο της Ελληνικής Αστυνομίας, ως προς την επιχείρηση του ‘Ψένιου Διά’, αλλά και τις επιχειρήσεις επιστροφών της ΕΛ.ΑΣ, που συγκριτικά με άλλα χρόνια έχουν συστηματοποιηθεί και ενταθεί από το 2012. Παρατηρήθηκε ότι ένα πρόβλημα και αιτία μη-επιστροφής στις χώρες προέλευσης είναι η έλλειψη ταξιδιωτικών εγγράφων. Συγχρόνως σημειώθηκε ότι οι γραφειοκρατικές διαδικασίες αλλά και η σύντομη χρονική διάρκεια των προγραμμάτων χρηματοδότησης δυσχεραίνουν τον μακροπρόθεσμο προγραμματισμό, ειδικά σε ό,τι αφορά στα κέντρα κράτησης. Στη συζήτηση έγινε αναφορά στα κέντρα κράτησης, όπου κατά γενική παραδοχή οι συνθήκες κράτησης χρήζουν άμεσης βελτίωσης, παρότι γίνονται κινήσεις προς τη σωστή κατεύθυνση με το κλείσιμο ακατάλληλων χώρων. Παράλληλα ανακοινώθηκε ότι έως το 2014 θα έχουν ολοκληρωθεί νέοι χώροι κράτησης που θα παρέχουν τα στοιχειώδη για μακρά παραμονή, που βάση νόμου πλέον κυμαίνεται στους 12 με 18 μήνες.

Παρουσιάστηκε η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, η οποία λειτουργεί το πρώτο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής (ΚΕΠΥ) στο Φυλάκιο του Έβρου. Η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής χαρακτηρίστηκε ως εξαιρετικά σημαντική και θετική εξέλιξη στην τήρηση των υποχρεώσεων της χώρας απέναντι σε Ευρωπαϊκούς κανονισμούς και συμβάσεις, ενώ σημειώθηκε ότι η έως τώρα λειτουργία της είναι επιτυχής. Παρόλα αυτά εκφράστηκαν ανησυχίες για τη τωρινή μεταστροφή των ροών προς τα θαλάσσια σύνορα, στις οποίες η Υπ. Πρώτης Υποδοχής αναμένεται να ανταποκριθεί με την ανάπτυξη κινητών μονάδων στα νησιά του Β.Αιγαίου. Σημειώνεται ότι η αλλαγή στις ροές πολλές φορές είναι απότομη και απρόβλεπτη, γεγονός που καθιστά δύσκολο τον σχεδιασμό δημιουργίας υποδομών σε συγκεκριμένες περιοχές. Εκτενής αναφορά έγινε στην υπάρχουσα πρακτική της μακροχρόνιας κράτησης, όπου τέθηκαν ερωτήματα ως προς την ουσιαστική της χρησιμότητα και τη δυνατότητα ανάληψης μέτρων από τη πλευρά της πολιτείας για τον εξορθολογισμό της. Τονίστηκε ότι η μακροχρόνια κράτηση έχει σημαντικό αντίκτυπο στην σωματική και ψυχολογική κατάσταση των μεταναστών και προσφύγων που κρατούνται -κάτω από συχνά δύσκολες συνθήκες -για διάστημα πολλών μηνών.

Τέλος, σημειώθηκε ότι η διαδικασία ασύλου που ίσχυε, σε μεγάλο βαθμό δεν λειτούργησε επειδή δεν μπορούσε να εφαρμοστεί η διαδικασία της απομάκρυνσης, με αποτέλεσμα η «ροζ κάρτα» να μετατραπεί στην πράξη σε ένα είδος

άδειας παραμονής. Από την άλλη, η Ελλάδα δεν έχει καταφέρει να διευθετήσει ούτε το θέμα της δεύτερης γενιάς ή/και των μακροχρόνια εγκατεστημένων μεταναστών. Στο πλαίσιο αυτό, προτάθηκε ως εναλλακτική σε μεσοπρόθεσμο στάδιο μια διαδικασία εξατομικευμένης νομιμοποίησης, δεδομένου ότι το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο δίνει αυτή τη δυνατότητα, για τη διευθέτηση του θέματος της δεύτερης γενιάς ή/και των μακροχρόνια εγκατεστημένων μεταναστών.

Για περισσότερες πληροφορίες γύρω από το πρόγραμμα IRMA δείτε την ιστοσελίδα μας <http://irma.eliamep.gr/el/> ή επικοινωνήστε μαζί μας στο 210-7257123, migration@eliamep.gr